

Viime äärmiselt täpsed prognoosi

Sellise nõudmise pöörutas kaks aastat tagasi oma riigi sünoptikuile näkku Venemaa era- korraliste olukordade ministeeriumi ülemus. Äkktulv oli uputanud 102 inimest, hukkus 11 000 karilooma. Kuhu jäi õigeaegne hoiatus?! Sünoptikud pareerisid – paduvihma hoiatus anti, aga seda ei osanud keegi ennustada, et polnud kohta, kuhu seda edastada, sest Stavropoli krai päästetöötajaid polnud tööpostil!

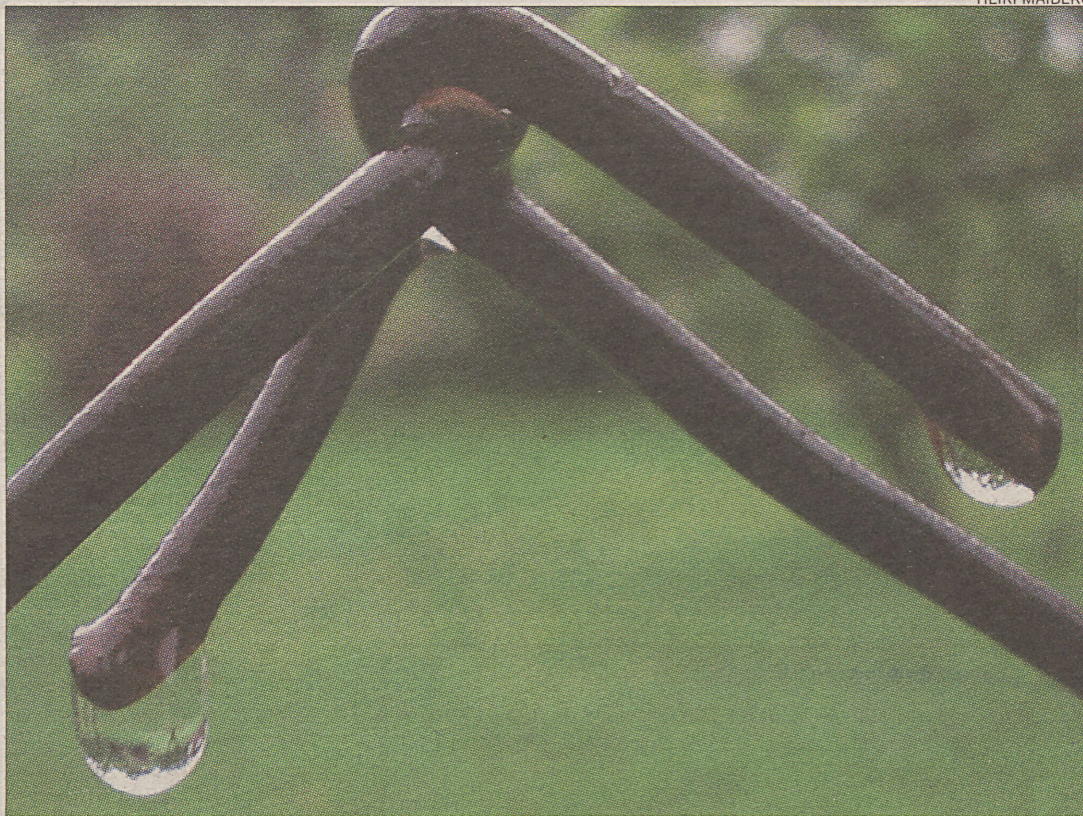
Ennustamisega kuulsaks

Peale sääraсте tormi- ehk ohuhoiatuste huvitab inimesi, milline tuleb lähema kuu, veel parem – kuude – ilm. Saaks planeerida tegemisi-toimetamisi, leida aega mõnusaks puhkuseks.

Kel pikaajalised prognoosid takke lähevad, võivad kuulsaks saada. Nagu üleilmse uputuse ennustaja Noa või agrometeoroloogia rajaja Joosep Jakobi poeg (too, kes õigesti prognoosis soodus- ning ikaldusaastad Egiptuses).

Saja aasta eest kirjutas Postimees: “Ajakirja “Klimat” toimetaja Demtšinskij on ilmade ettekuulutamise poolest juba õige kuulsaks saanud, nii et ajalehed tema teatamisi tuleviku ilmade kohta üksteise õhinal laiali kannavad. Käesoleva kuu esimese poole kohta on tema ettekuulutus ligikaudselt täide läinud, ning see näib talle julgust andvat. Ta seletab, et juba ületuleva talve kohta teateid võiks anda.”

PMi kommentaar: “Meie ei julge kellegile otsekoheselt soovitada, et ta seda ettekuulutust peaks uskuma hakkama. Täni

HEIKI MAIBERG

vähemalt on näha olnud, et ilmad insener Demtšinskij ettemäärustele just vastu teevad.”

Kakssada aastat on vastu pidanud ameeriklaste The Farmer's Almanac, mille populaarsuse üks põhjusi olevat pikaajaline ilmaennustus. Selle valemil koostanud ajakirja asutaja R. B. Thomas päikesplekke ning ilmanäitajaid (temperatuuri?) arvestades.

Parimate kaasaegsete ilmasinate puhul on ennustuse täpsus 70% ümber ja sedagi vaid kuuks ette. Vene ilmateenistuse juht Roman Vilfand on öelnud: “Inimestest, kes väidavad, et nende pikaajalised

ilmaennustused on täpsemad, tuleks kaugemale hoiduda.”

Eelmainitud almanahhis on palju kasulikke nõuandeid. Näiteks saab ritsikate sirina järgi määrata öist õhutemperatuuri. Lugege ära sirinate hulk 15 sekundi vältel, liitke sellele 37. Saadud arvust lahutage 32 ning korrutage tulemus 0,556ga. Selline ongi temperatuur Celsiuse kraadides.

Ennustada võib kaugele

Võimsate arvutite abil saab rehkendada ilma maakera pealgi punkti kohta. Ka Eesti jaoks leiab infot mitmelt poolt. Ja õige

müstilist. Näiteks saab Interneti-lehelt www.weatherbase.com hankida teavet ilma kohta Eesti ilmajaamades nimega Leetse (klimatoloogiline andmebaas 41 aastat!) ja Poldeotsa (olevat 53 aastat eksisteerinud jubal!).

Tartu andmebaas sisaldavat nende teatel vaid 19 aasta näitajaid.

Uurisn asja. Algul oli pikk vaikus, siis vastati, et eelnimetatud fantoomjaamad kuuluvat Maailma Meteoroloogiaorganisatsiooni nimekirja. Inimesed, olge valvsad – sõja eel saadetakse vaenlase tagalasse luureühmad meteoroloogidega. Ainult et too ilmasait või mis ta

ongi oma Leetse ja Poldeotsaga kuulub vist ameeriklastele.

Kommertsennustajatega on see häda, et nad ei vastuta oma prognooside eest. Paar aastat tagasi pidi Briti saartele tulema siberlik külmaline, ennustas British Petroleumi ilmaennustaja. Vähemalt kütte varujaile teade mõjus. Teine – www.gismeteo.ru – vastas kriitikale prognoosi täpsuse kohta: meie arvutame üldist ilma, väiksema ala prognoosi otsige riiklikelt sünoptikutelt!

Kui tavaliselt kritiseeritakse sünoptikuid, siis vahelduseks teeks nüüd vastupidi. Ilmaennustajaile teeb kaunis sageli

meeleharmini, et nende töö vilja ei austata: prognoosides jäetakse välja olulisi sõnu (“sooja tuleb täna 26 kraadi”, aga et ainult kagus, see jäi ära!).

Eesti Päevalehes pandi 3. juulil värske vihmprognoosi kõrvale tont teab kust võetud ilusa ilma kaart (uues kujunduses on ilm meelelahutuse leheküljel, siunasid asjaosalised, kes sattusid kriitikatulle põhjendamatu). See, et laulupeo aegu kirjutati “vihmakatastroofist”, on maitse asi. Polnud see õige paduvihmgi, vaid tugev hoovihm.